

РОЗДІЛ 4. РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Світлана БАЧИНСЬКА,
Валерія МОСІЄНКО
(Дрогобич, Україна)*

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК УМОВА ЙОГО УСПІШНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

Упровадження інновацій, спрямованих на підвищення якості роботи закладу, – надзвичайно важливий і постійно актуальний виклик, який ставлять сучасне суспільство та освіта перед дошкільними закладами. Педагогічна інновація, яку впроваджують вихователі дошкільних закладів, сьогодні відповідає соціальним очікуванням, потребам вихователів і батьків, а також інтересам дітей дошкільного віку.

Учені стверджують, що педагогічні інновації є невід’ємною частиною освітнього процесу на кожному етапі його розвитку і сприяють його прогресивному розвитку: «У період активних реформ сучасної системи вітчизняної освіти особливо актуальними стають питання результативності та ефективності реалізації інновацій у практичній діяльності навчальних закладів. Педагогічні колективи активно включаються у впровадження інноваційних ідей Концепції «Нова українська школа», проводять експериментальну діяльність, розробляють та реалізують різноманітні інноваційні проекти. Стратегічно-системний рівень інноваційних змін в освіті можливий при системних нововведеннях, в яких цілісно представлені як концепція, цілі, зміст, так і технологія їх практичної реалізації» [3, с. 135].

Педагогічна інновація – це інноваційне програмне, організаційне чи методичне рішення, спрямоване на підвищення якості роботи закладу освіти усфері навчання, виховання, розвитку й соціалізації дитини.

В умовах сьогодення ми часто говоримо про соціалізацію дитини і розвиток креативності, батьки очікують, що кожен день у закладі дошкільної освіти буде цікавим, а інновації, спрямовані на підвищення якості та прогресивні зміни на краще, мають бути спільними, конструктивними і результативними.

Як і будь який освітній процес, інновації мають певний алгоритм реалізації та втілення у практику: «Інноваційний процес представляє собою послідовність етапів, процедур і засобів трансформації наукового відкриття або ідеї в інновацію, практична реалізація якої якісно змінює результати педагогічної діяльності. Технологія проектування уможлиблює розробку нових адекватних засобів управління, контролю, нових форм взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності, відповідних умов, що в сукупності утворюють систему «життєзабезпечення» нововведення» [3, с. 136].

У сучасних закладах дошкільної освіти ми все частіше говоримо не про методи роботи з дітьми, а про їхній комплекс, що сьогодні прийнято називати технологіями: «Технологічний підхід розглядає інноваційні процеси як кластер (комплекс) технологій, які спрямовані на систематизацію, оптимізацію, алгоритмізацію, раціоналізацію нововведень, та гарантоване отримання стійких, прогнозованих результатів. Суттєвою ознакою технології є те, що замість довільних, спонтанних дій вона пропонує чіткі алгоритмічні приписи, систему логічно послідовних етапів вирішення ієрархічної цілісності задач нововведення» [2, с. 66].

Педагогічна інновація уЗДО має на меті розвиток низки напрямів, які цілісно відображають процес дошкільної освіти, а саме:

- креативності та підприємництва шляхом впровадження інноваційних рішень;
- організаційних засад, тобто змін в організації освітнього процесу;

- методологічного підґрунтя, тобто зміни в освітньому процесі,
- програмних передумов, тобто змін у навчальних програмах тощо.

Використання інноваційних програмних, організаційних чи методичних рішень в освітньому процесі ЗДО є одним із завдань системи дошкільної освіти. Тому підтримка вихователів у використанні інноваційних рішень є обов'язком завідувача та методистів ЗДО. Зі свого боку, мотивацією для розвитку педагогів є врахування інновацій у професійному розвитку.

Отже, інноваційна діяльність є невід'ємним елементом діяльності ЗДО. Це означає, що тенденція до заохочення педагогів використовувати інновації задля освіти, виховання й соціалізації дитини-дошкільника має бути підтримана всіма суб'єктами освітнього процесу в ЗДО і відповідно оцінена керівництвом та батьками [1]. Якщо вважати, що інновацією є будь-яке інноваційне програмне, організаційне чи методичне рішення, спрямоване на підвищення якості роботи ЗДО, то логічно з цього випливає твердження про певні умови, яким повинна відповідати інновація. Серед них:

- новизна програмного, організаційного, методичного або технологічного забезпечення освітнього процесу;
- акцентування уваги на підвищенні якості роботи ЗДО;
- використання нових методів, прийомів та технік роботи з дітьми і їх позитивний результат;
- забезпечення прогресу в освітньому процесі з урахування неповторності кожної особистості.

Реалізація інноваційної діяльності спрямована на підвищення якості роботи ЗДО. Педагог, який реалізує певну інноваційну діяльність у своїй практиці, повинен адаптувати весь освітній процес до потреб дитини-дошкільника та умов ЗДО, щоб інструмент чи рішення фактично доповнювали або поліпшували навчальну чи освітню пропозицію.

Інноваційна діяльність у сучасному ЗДО детермінована низкою чинників та обставин, серед яких найважливішими є:

- нове соціальне замовлення, продиктоване суспільним розвитком;
- нові вимоги з боку суб'єктів освітнього процесу – дітей, педагогів, батьків;
- розширення меж дошкільної освіти і впровадження інклюзії як необхідної складової цивілізованого ЗДО;
- потреби кожної дитини з урахуванням її можливостей і здібностей;
- нових вимог до дошкільної освіти з боку батьків та родини;
- сучасні світові тенденції розвитку дошкільної освіти тощо.

Отже, педагогічна інновація в дошкільній освіті повинна відіграти прогресивну роль задля розвитку дитини-дошкільника, підготовки її до навчання у школі та майбутнього життя, зокрема професійного.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція. Київ: Видавництво, 2012. 26 с.
2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібн. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
3. Коновальчук І. Проектні технології здійснення інноваційної освітньої діяльності. *Проблеми освіти*. Київ, 2017. Вип. 87. С. 133–139.

**Світлана БЕРЕЗА,
Василина БЕРЕЗЯК**
(Дрогобич, Україна)

МІСЦЕ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЖИТТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Розвиток компетенцій дитини-дошкільника в умовах сьогодення є унікальним і цілком інноваційним процесом. З одного боку, формування компетенцій має на меті озброїти дитину відповідними знаннями, а з іншого, надати можливості, які допоможуть їй виробити відповідні звички